

Vihreä draama: Keijukaiskuningattaren lahja

Ekoarki- hankkeelle tehneet:

Hiltunen Jaana

Konivuori Heli

Keijukaiskuningattaren lahja

Tavoite: pohtia lahjojen antamista ja lahjojen erilaisia merkityksiä

Teema: lahjojen ympäristövaikutukset

Kohderyhmä: 5 - 7 -vuotiaat

Ryhmäkoko: 5 - 20

Kesto: tunnista koko päivään

Tarvikkeet:

- Kaisla ja Sarafindan syntymäpäivälahja -tarina (kirjasta Haarala ja Koivisto: Sikurimetsän Sankarit, Lahden kaupungin valvonta- ja ympäristökeskus, tarina myös alla)
- lankakerä
- kuvia seuraavista tai seuraavat tarvikkeet:
 - vene (luonnonmateriaaleista)
 - haiseva hiusharja
 - keltaista paperia
 - kauniita kiviä

Haluttaessa voi käyttää keijurekvisiittia ja soittimia.

1. Tarina – virittäytyminen, lahjan ympäristövaikutukset

Istutaan mukavasti ja kuunnellaan tarinaa Kaislasta ja Sarafindan syntymäpäivälahjasta. Tarina keskeytetään kohtaan, jossa Harri Hirvi kertoo millaisen lahjan antamista hän suosittelee Kaislalle (sivu 88).

2. Keijukaiskuningattaret ja -kuninkaat – rooliotto, omat taidot

Osallistujat muuttuvat keijukaiskuningattariksi ja -kuninkaiksi. He tanssivat keijukaisten syntymäpäivä juhlassa, lauletaan Hyvin hiljaa -laulua. Samalla mietitään, miten keijut liikkuvat, lentävät, tanssivat ja pitävät käsiään, päätään, millaisella tuulella he ovat jne. Lauletaan laulu vielä kerran. Kuningattaret ja kuninkaat tekevät samalla pantomiimina sitä missä ovat hyviä.

3. Tarina – omat taidot, aineeton lahja

Tarinaa jatketaan siihen saakka, kunnes Kaisla on säveltänyt lahjaksi laulun.

4. Mitä annan lahjaksi – lahjan antaminen ja saaminen, itse tehdyt hyvät lahjat

Mietitään hetki, mitä erilaisia lahjoja osallistujat ovat tehneet tai voisivat itse tehdä syntymäpäivälahjaksi. Osallistujat seisovat piirissä keijukaiskuningattarina ja -kuninkaina. Piiriin laitetaan kiertämään lankakerä, joka kuvaa lahjaa. Kukin käy vuorollaan antamassa lahjan haluamalleen keijulle sanoen: ”Minä keijukaiskuningatar / -kuningas annan sinulle lahjaksi itse tekemäni XXX, hyvää syntymäpäivää”. Lahja on se, mitä osallistuja itse osaa tehdä tai on itse tehnyt lahjaksi. Lahjan antaja ottaa aina lahjan saajan paikan ringissä ja jättää langan käteensä. Lopuksi piirissä on iso sokkeloinen lankakuvi, joka lasketaan lattialle.

5. Tarina – aiheen käsittely, onnistunut lahja

Luetaan tarina loppuun.

6. Huuto – roolista pois

Otetaan toisia kädestä kiinni ja huudetaan yhtäaikaisesti oman ryhmän nimi. Samalla muutetaan omaksi itsekseen ja palataan Sikurimetsästä päiväkotiin.

7. Kaislan lahjat – lahjojen ympäristöystävällisyys, konkretisointi

Katsellaan Kaislan pohtimia lahjavaihtoehtoja. Keskustellaan, miksi ne eivät kelvanneet ja tuodaan asiaa esille myös ympäristönäkökulmasta.

8. Ylös ja alas – loppuyhteenveto, omat kokemukset

Esitetään osallistujille kysymyksiä heidän antamistaan ja saamistaan lahjoista ja niiden ympäristöystävällisyydestä. Osallistujat toimivat omien vastaustensa mukaan. Kyllä-vastauksella mennään kyykkyyyn ja ei-vastauksella jäädään ylös ja nostetaan kädet kattoa kohti.

Mallikysymyksiä:

- * Oletko tehnyt itse lahjoja?
- * Oletko käyttänyt niissä luonnonmateriaaleja esim. kukkia, marjoja, oksia, lehtiä?
- * Oletko saanut käytettyjä tavaroita, vaatteita tms. esim. vanhemmilta sisaruksilta tai sukulaisilta?
- * Onko saamasi tavarat tai vaatteet olleet kivoja ja käyttökelpoisia?
- * Oletko käynyt kirpputorilla?
- * Entä oletko antanut lahjaksi jotain käytettyä, mitä et itse enää tarvitse tai ostanut lahjan kirpputorilta?
- * Ovatko saamasi lahjat olleet kaikki sinulle tarpeellisia?
- * Entä muuten mukavia ja käyttökelpoisia?
- * Oletko antanut tai saanut lahjaksi jotain muuta kuin tavaraa esim. elokuvalipun tai laulun?

9. Myöhemmin järjestettävät Ekojuhlat

Järjestetään päiväkodissa yhteiset Ekojuhlat. Periaatteena on, että kaikki osallistuvat juhlien järjestämiseen ja yhdessä pohditaan, mitä tehdään ja miksi. Juhlia järjestettäessä otetaan huomioon niiden ekologisuus mm. vähäjätteisyys, luonnonantimet, itse tekeminen, tarpeellisuus, lähellä tuotettu, luomu, kierrätys.

Kesätarina:

Kaisla ja Sarafindan syntymäpäivälahja

Lahden kaupungin valvonta- ja ympäristökeskus, ympäristökoulu Ekoteko
Henna Haarala, Mari Koivisto: Sikurimetsän sankarit

Seesamijärveltä leudosti puhaltava kesätuuli viilensi mukavasti keijupoika Kaislan auringon lämmittämää ihoa tämän maassa rantahietikolla. Kaisla tarkkaili muita järvenkeijuja, jotka ahkeroivat Keijukaiskuningatar Sarafindan syntymäpäivälahjan parissa. Järvenkeijut olivat vuolleet puusta upean, suuren veneen, jota he olivat juuri verhoilemassa lumpeiden hienoimmilla lehdillä. Veneeseen oli ommeltu purje voikukan höyhtyvistä kehrätystä langasta. Purje kimmelsi hopeisena auringonsäteiden osuessa siihen. Kaislasta vene oli hieno lahja Sarafindalle, mutta hän haluaisi antaa Kuningattarelle jotain erikoisempaa kuin veneen, jotain oikein upeaa. Kunpa hän vain keksisi pian Sarafindalle sopivan lahjan. Aikaa ei ollut enää hukattavaksi, sillä pian kokoonnuttaisiin juhlimaan kaikkien aikojen loisteliaimpia syntymäpäiviä.

Kaisla nousi hietikolta ja suuntasi matkansa järvenkeiju Solinan luo. Kaislalla oli kaulassaan hänen rakkain

esineensä, pieni pajupilli, jota hän aina kulkiessaan soitteli. Solina oli Seesamijärven rannalla ompelemassa muiden järvenkeijutyttöjen kanssa suunnatonta lumpeenlehtikangasta, joka kiinnitettäisiin veneen sisälle. Solina katsoi vihaisesti Kaislaa ja komensi tätä:

- Sinä se vain laiskottelet ja soittelet pilliäsi, kun muut uurastavat Sarafindan syntymäpäivälahjan kanssa. Häpeäisit!

Kaisla oli tottunut Solinan määräilyihin ja moitteisiin. Yleensä Kaisla totteli ystäväänsä, mutta nyt hänellä oli paljon tärkeämpääkin tehtävää. Kaisla käveli pois toruvien keijukaistyttöjen luota ajatellen ankarasti. Tietysti hän voisi sukeltaa Seesamijärven pohjalta kaikkein kimmeltävimmän kiven lahjaksi Keijukaiskuningattarelle, mutta kuka tahansa järvenkeiju pystyisi tekemään samoin. Jos hän taas olisi tarpeeksi rohkea keijupoika, hän voisi matkustaa kauas Vuorenpeikon luo ja leikata peikon parrasta muutaman suortuvan ja tehdä partakarvoista hiusharjan Sarafindalle. Ongelmana oli vain se, ettei Kaisla ollut lainkaan niin urhea, että uskaltaisi matkustaa pelottavan Vuorenpeikon luokse. Toisekseen Vuorenpeikon partakarvoista tehty hiusharja ei ehkä olisi Keijukaiskuningattarelle mieleen, varsinkaan jos se haisisi yhtä pahalle kuin itse Vuorenpeikko. Muutenkin Keijukaiskuningatar Sarafindalla oli paljon kauniita, toinen toistaan ihanampia tavaroita, joten mitä yksi uusi kimmeltävä kivi tai hiusharja niiden joukossa merkitsi.

Kaisla päätti lähteä kysymään neuvoa viisaalta Herra Harri Hirveltä. Ensin hän kuitenkin poikkeaisi Rouva Nyytti Nyysösen luona. ehkä tämä olisi leiponut herkullista pähkinäpiirakkaa ja antaisi maistiaisia. Päästäisrouva oli kotikolossaan täydessä työn touhussa. Hän oli juuri koristelemassa suunnatonta syntymäpäiväkakkua yhdessä sisarensa Nyyrikin kanssa. Pöydät notkuivat monenlaisista herkuista, joita ahkerat päästäiset olivat valmistaneet syntymäpäiväjuhlija varten. Siellä oli koivunmahlapipareita, mustikkapiirakkaa, nokkospullia ja voikukkasimaa. Pöydällä oli niin monenmoisia ihania makupaloja, ettei Kaisla ollut ikinä edes osannut unelmoida sellaisista herkuista. Huomattuaan Kaislan Rouva Nyysösen hätisti tämän kiireesti pois herkkujen luota.

- Eikö sinulla ole muuta tehtävää kuin häiritä minua kiireittäni keskellä. Järvenkeijut kaipaisivat varmasti apuasi Sarafindan syntymäpäivälahjan kanssa, mutta sinä se vain kuljet ympäriinsä pajupilliäsi soitellen. Häpeäisit! torui päästäisrouva Kaislaa.

- Minä haluaisin antaa Keijukaiskuningattarelle jonkin erityislahjan, kun vain keksisin mikä se olisi, selitti Kaisla ja yritti Rouva Nyysöseltä apua sopivan lahjan keksimisessä.

- Ei minulla nyt todellakaan ole aikaa tuollaiseen! huokasi Nyytti-rouva ja jatkoi kakun koristelemista. Ei saanut Kaisla maistiaisia päästäisrouvalta, ainoastaan toruja. Kukaan ei tuntunut ymmärtävän häntä. Eihän Kaisla tarkoituksella ollut laiska tai itsekäs, sillä mielellään hän haluaisi auttaa muita keijuja veneen valmistamisessa, mutta kun hän ei osannut rakentaa, veistää tai ommella yhtä hyvin kuin muut järvenkeijut. Kaiken lisäksi vene oli niin tylsä lahja Sarafindalle. Kaisla ei edes ymmärtänyt, mitä Keijukaiskuningatar uudella veneellä tekisi? Vanhakin oli vielä ihan hyvä ja käyttökelpoinen. Jos Kaisla olisi saanut valita Keijukaiskuningattarelle sopivan lahjan, niin hän olisi antanut jotain todella hienoa ja erikoista, kuten pussillisen kultaisia auringonsäteitä, jotka mukavasti valaisisivat ja toisivat lämpöä pimeinä syysiltoina. Ehkä hän tosiaan voisikin antaa auringonsädepussin syntymäpäivälahjaksi Kuningattarelle. Mutta miten auringonsäteitä pyydystettiin? Harri Hirvi tietäisi varmasti vastauksen siihenkin kysymykseen.

Matka Sikurimetsän laitamilla sijaitsevaan Harri ja Hilma Hirven kotiin ei kestänyt kauan. Onneksi Herra Hirvi oli kotonaan Kaislan saapuessa sinne. Uteliaana keijupoika tiedusteli hirvipariskunnalta heidän syntymäpäivälahjaansa. Harri ja Hilma aikoivat antaa lahjaksi Keijukaiskuningattarelle hajuvettä. Hilma oli liuottanut aamuisin keräämiinsä kastepisaroihin metsäruusun lehtiä ja näin saanut aikaan ihanan ja raikkaan tuoksun, joka sopisi täydellisesti Keijukaiskuningattarelle. Kaisla kertoi myös oman lahjaideansa silmät loistaen. Tämän kuultuaan vilkaisivat Harri ja Hilma toisiaan ja yrittivät pidätellä nauruaan. Viimein Harri sanoi Kaislalle:

- Hieno ajatushan tuo sinun auringonsäteiden pyydystämisesi on, mutta sarveni kyllä lahjoittaisin sille, joka tehtävässä onnistuisi.
- Mutta mitä minä sitten voisin antaa Sarafindalle syntymäpäivälahjaksi? kysyi Kaisla Harrilta.
- Se sinun pitää keksiä ihan itse. Sen verran voisin sinua neuvoa, että toivoisin sinun antavan lahjaksi jotain sellaista, jota itse arvostat ja pidät hyvänä. Lahjan ei tarvitse olla suurta ja mahtavaa, vaan jotain sellaista jonka annat täydestä sydämestäsi ja jonka tekemiseen olet käyttänyt juuri sinun omia tietojasi sekä taitojasi.

Kaisla oli aivan pyörällä päästään lähtiessään hirvipariskunnan luota. Eihän hän osannut tehdä muuta kuin soittaa pilliään. Ehkä hänen sittenkin pitäisi mennä auttamaan keijuja veneen rakentamisessa, vaikei pitänytkään koko veneestä saati sitten osannut rakentaa sellaista. Kaislan palattua takaisin Seesamijärven rantaan huomasi Solina ystävänsä. Solinaa harmitti suunnattomasti se, ettei poika osallistunut lainkaan veneen rakentamiseen. Solina päätti antaa keijupojalle kunnan läksytyksen.

- Olen kyllästynyt laiskuuteesi, senkin pilliipiiri! ennätti Solina huutaa Kaislalle ennen kuin huomasi keijupojan olevan allapäin ja surkeannäköinen. Solina huolestui ja kysyi, mikä poikaa oikein vaivasi.

Kaisla kertoi keijutytölle murheensa syyn sekä sen, mitä Herra Hirvi oli tälle sanonut.

- Ei minulla ole mitään taitoja, joita voisin käyttää lahjan tekemiseen. En osaa rakentaa hienoa venettä, en osaa ommella, en osaa leipoa samanlaisia herkkuja kuin Rouva Nyyssönen. Minulla ei ole edes aavistustakaan, kuinka hajuvettä tehdään. Minä en osaa tehdä yhtään mitään hyödyllistä! murehti Kaisla.
- Niin, et ehkä osaa tehdä mitään noista hyödyllisistä asioista, mutta sen sijaan sinä osaat tehdä jotain sellaista, joka tekee sinusta ainutlaatuisen.

Kaisla näytti hämmentyneeltä. Ei hän mielestään ollut sen erikoisempi keiju kuin kukaan muukaan. Hän oli vain tavallinen keijupoika, joka soitteli mielellään pajupilliään.

- Mutta eihän kukaan toinen keiju osaa soittaa pajupilliä! hihkaisi Kaisla innoissaan.

Nyt hän tiesi, mitä Solina oli tarkoittanut. Hän osasi soittaa pajupilliä ja siksi ainutlaatuinen. Kaisla tiesi oitis Sarafindalle hienon ja erikoisen syntymäpäivälahjan. Hän säveltäisi Keijukaiskuningattarelle oman laulun!

Kaisla kipusi Seesamijärven rantakalliolle ja ryhtyi työhön. Laulun säveltäminen oli Kaislalle helppoa, koska se oli asia, jonka hän osasi todella hyvin. Koko päivän Kaisla harjoitteli lauluaan ja soittoaan. Illan tullessa se oli valmis.

Muutaman päivän kuluttua koittivat Sarafindan syntymäpäiväjuhlat. Juhliin olivat kokoontuneet koko Sikurimetsän väki sekä muutamia vierailijoita Sahramimetsästä ja Siirappimetsästäkin. Kaikki vieraat odottivat jännittyneinä illan kohokohtaa, jolloin Keijukaiskuningatar Sarafindalle annettaisiin lahjat.

Vihdoin Sarafinda ryhtyi avaamaan värjättyihin lehtiin käärittyjä pakettejaan. Sarafinda sai ihania lahjoja: värjättyjä silkkisiä kankaita, kimmeltäviä kiviakkuja, koreja, tuoksuvia kukkakimppuja, herkkuja ja paljon muita kauniita tavaroita. Viimein tuli Kaislan aika antaa oma lahjansa. Kaikki metsän asukit katsoivat uteliaina keijupoikaa, kun tämä aloitti laulunsa säestäen välillä pajupillillään. Laulussa oli ihanat sanat ja ne menivät näin:

On suuri juhla meillä nyt
ja huolet kaikki hälvennyt.
Kun täyttää Kuningatar vuosia,
täytyy ilmankin suosia.
Ei sada, ei tuule,
vain aurinko paistaa.

Kaikki saa juhlaherkkuja maistaa.

Paljon onnea Kuningatar Sarafinda.
Keijuista kaunein, viisain ja lempein.
Joka vuosi teen uuden laulun sulle,
Kuningattarelle niin suosituille.

Kaikki hurrasivat Kaislalle ja taputtivat käsiään yhteen kuultuaan hienon laulun. Itse Keijukaiskuningatarinkin oli niin liikuttunut, että hän meni heti Kaislan luokse ja kiitti keijupoikaa tämän hienosta lahjasta antamalla tälle suikon poskelle. Sarafinda kuiskasi hiljaa Kaislan korvaan:
- Sain hienoja lahjoja tänään, mutta mikään näistä saaduista lahjoista ei ole yhtä upea kuin sinun antamasi.
Olen ylpeä sinusta Kaisla!
Kaisla ei ollut ikinä tuntenut itseään niin tärkeäksi ja erikoislaatuiseksi kuin sinä päivänä.

Hyvin hiljaa

*Hyvin hiljaa, hyvin hiljaa,
nyt kuuluu keijujen äänet.
He tanssivat taas koko yön laulaen,
koko yön laulaen.*

*Hyvin hiljaa, hyvin hiljaa,
nyt syttyy tähtöset pienet.
Ne oottavat taas läpi yön loistaen,
läpi yön loistaen.*

*Hyvin hiljaa, hyvin hiljaa,
nyt sammuu keijujen äänet.
He liitävät taas ylös luo tähtien,
ylös luo tähtien.*

säv. ja sanat: Petter Ohls